

PRESENTACIÓ

Seguint el costum que ja ha arrelat en el si de la Secció Filològica (SF) de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), l'any 2002 s'ha desplaçat a les Illes Balears per tal de celebrar-hi una sessió especial. És saludable i enriquidor que recorreguem els diversos territoris de llengua catalana, per tal d'eixamplar el coneixement de llur realitat en la vessant lingüísticoliterària i perquè es reforcin més encara els lligams de concitadania que no fa fàcil la divisió politicoadministrativa a què han estat sotmesos. La SF de l'IEC té la voluntat d'acréixer la seva presència al llarg de llur geografia i l'IEC en el seu conjunt, la d'augmentar el nombre de delegacions fora de la seu principal de Barcelona, després dels bons resultats de les que ja funcionen a Castelló i a la Universitat de Perpinyà.

En aquesta ocasió, l'elecció dels indrets on hem treballat té una significació ben singular: juntament amb el Govern de les Illes Balears, els tres consells insulars, la Universitat de les Illes Balears i els ajuntaments de Palma i Ciutadella, la SF ha volgut anunciar públicament i oficialment la declaració del 2003 com a Any Francesc de Borja Moll. Hi hem avançat, doncs, l'homenatge que es retrà a qui fou company nostre, primer com a membre corresponent de la SF (des de 1936) i després com a membre numerari (des de 1961), i a qui ha estat mestre de tots en humanitat i saviesa. Cap altra llengua romànica no pot vanar-se de comptar amb una obra semblant a l'extraordinari Diccionari català-valencià-balear, herència seva i d'Antoni M. Alcover.

Les intervencions dels diversos ponents de les Jornades, les actes de les quals presentem, constitueixen, per voluntat llur, una honorança al menorquí il·lustre. Per la qual cosa, o s'ocupen de l'anàlisi d'algun aspecte de la seva obra o li dediquen l'assaig que hi presenten. L'argument dominant és l'estudi de la llengua: els models d'ús, les polèmiques entorn de la normativa, la gramàtica,

la importància composicional de la variació balear, etcètera. Això no obstant, no hi podia faltar la reflexió entorn de Francesc de Borja Moll com a dinamitzador cultural, com a lluitador per la recuperació lingüísticocultural, en definitiva, com a patriota que ha contribuït en la resistència en favor de la democràcia.

A l'esplèndid Auditori del Conservatori Superior de Música i Dansa de les Illes Balears ha tingut lloc el dia 4 d'octubre de 2002 l'acte institucional de presentació de l'Any Francesc de Borja Moll, amb la presència del president del Govern de les Illes Balears, el vicepresident del Govern de les Illes Balears, el conseller d'Educació i Cultura, la vicepresidenta del Consell de Mallorca, la regidora de Cultura de l'Ajuntament de Palma, el regidor de Cultura de l'Ajuntament de Ciutadella i la vicerectora d'Extensió Universitària de la Universitat de les Illes Balears. A continuació, el professor Josep Antoni Grimalt hi ha pronunciat una conferència, s'hi ha projectat el vídeo El català, llengua d'Europa, i la Coral de la Universitat de les Illes Balears ens hi ha ofert un magnífic concert.

Al costat del motiu que ha estat eix central de les Jornades, la SF les ha aprofitades per a fer una presentació àmplia del primer volum de l'Atlas lingüístic del domini català, una altra obra ingent també amb una particular intervenció balear: la del professor Joan Veny, qui, juntament amb la professora Lídia Pons, en dirigeix els treballs. Un primer tast d'una tasca que s'inicià els anys seixanta del segle XX, de la qual podem celebrar la publicació dels nou volums de què constarà. El senyor Joan F. López Casanovas l'ha presentat a Menorca, el dia 3 d'octubre; l'endemà, el senyor Cosme Aguiló ho ha fet a Palma, i el senyor Enric Ribes i Marí, a Eivissa i Formentera, el 21 d'octubre. Totes aquestes intervencions consten en el volum que el lector té a les mans.

La SF se sent pregonament satisfeta perquè, en el marc esplèndid de les illes, ha comptat amb una disponibilitat exemplar per part dels responsables de govern, els quals han mostrat un interès insòlit a col·laborar amb l'Institut d'Estudis Catalans per a emmarcar dignament una persona, Francesc de Borja Moll, i dues obres: tota la del mestre menorquí i la de l'Atlas lingüístic del domini català. Al llarg de les Jornades, han volgut acompanyar-nos-hi el director general d'Administració Educativa de la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears, Il·lustríssim Senyor Jaume Morey; la consellera de Cultura del Consell de Mallorca, Honorable Senyora Maria Antònia Vadell; la directora insular de Cultura i Patrimoni del Consell de Mallorca, Il·lustríssima Senyora Joana Maria Palou; la directora insular de Joventut i Relacions Culturals del Consell de Mallorca, Il·lustríssima Senyora Bàrbara Bujosa; el director general de Política Lingüística del Govern de les Illes Balears, Il·lustríssim Senyor Joan Melià; el conseller d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears, Honorable Senyor Damià Pons, i el ma-

teix president del Govern de les Illes Balears, Molt Honorable Senyor Francesc Antich. També ens hi ha acompanyat la Universitat de les Illes Balears, en la persona del professor Joan Mas, director del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General. Aquesta relació de personalitats confirma inequívocament els llaços estrets de cooperació entre les Balears i Catalunya que, ultra incidir en àmbits de tota mena, contribueixen decisivament a enfortir la unitat de la llengua que secularment compartim.

JOAN MARTÍ I CASTELL

President de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans